

Kindercentra Midden Nederland

Kind & Co

Pedagogisch werkplan

Peutergroep Vuurvlinder

April 2018

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan voor de peutergroep Vuurvlinder van KMN Kind & Co. Dit pedagogisch werkplan vormt samen met het algemeen pedagogisch beleid één geheel en is bestemd als leidraad voor ons als medewerkers van Vuurvlinder. Tevens is dit pedagogisch werkplan bedoeld ter informatie voor ouders, zodat zij weten hoe er bij ons op de peutergroep wordt gewerkt. Zoals u in onze brochures 'Welkom bij KMN Kind & Co' kunt lezen, ziet KMN Kind & Co zichzelf als pedagogisch partner.

In het Algemeen Pedagogisch Beleid zijn de vier speerpunten uit de Mission Statement nader toegelicht, in dit pedagogisch werkplan werken we de vier basisdoelen verder uit zoals vastgelegd in de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang:

- Het bieden van (emotionele) veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van waarden en normen

KMN Kind & Co werkt volgens een kwaliteitszorgsysteem dat gebaseerd is op de PDCA cyclus. Dit houdt in dat wij kwaliteit zien als een continu proces. We werken aan de hand van afspraken die vastgelegd zijn in werkwijzen en procedures. Ons beleid en werkwijzen zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek en ondersteunen de pedagogisch medewerkers bij het dagelijks handelen. Jaarlijks wordt middels interne audit onderzocht of onze werkwijzen en afspraken in de praktijk doeltreffend zijn, daarbij zijn we tevens alert op mogelijke verbeteringen.

Onze locaties worden jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De uitkomsten van een inspectie worden besproken met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie van de locatie. Het inspectierapport is te vinden op onze eigen websitepagina.

Het pedagogisch werkplan, het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid, wijzigingen hierin en de invulling van het vier ogenprincipe op de locatie, worden jaarlijks besproken met de oudercommissie. Het werkplan wordt minimaal 1 x per 2 jaar bijgesteld en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie.

Mocht u toch nog informatie missen, dan kunt u hier natuurlijk altijd naar vragen bij de pedagogisch medewerker, senior of Clustermanager. Ook is in de brochure 'Welkom bij KMN Kind & Co' en op onze website www.kmnkindenco.nl is veel algemene en aanvullende informatie terug te vinden.

Wij wensen u veel leesplezier.

Team Vuurvlinder
April 2018

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Inhoudsopgave	2
Algemene informatie.....	3
Onze accommodatie, de groepsruimten en de stamgroepen	3
Stamgroep.....	3
Onze openingstijden	3
Het afnemen van een extra dagdeel	3
Beroepskracht-kind ratio (BKR)	4
Onze ochtendindeling.....	4
Eten en drinken.....	4
Verschonen, zindelijkheid en persoonlijke hygiëne.....	4
Oudercontacten: kennismaking, wennen, overdracht en ouderavonden	4
Mentorschap	5
Mijn KMN Kind & Co.....	5
Ouderavonden	5
De oudercommissie	6
Observeren en volgen	6
Overdracht naar basisschool en buitenschoolse opvang	6
Zorgkinderen	7
Onze externe samenwerkingspartners.....	7
Pedagogische doelen	8
Het bieden van sociaal emotionele veiligheid	8
Vaste gezichten op de groep.....	8
De rol van de pedagogisch medewerkers.....	8
Het vier ogenprincipe.....	8
Vast dagritme	9
De groepsruimte.....	9
De buitenspeelruimte.....	9
Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties	9
Spel & Speelgoed	9
Activiteiten, vrij spelen en de kring	10
Puk & Ko	11
Zelfstandigheid bevorderen.....	11
Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties	11
Overdracht van waarden en normen.....	11
Afspraken, regels en omgangsvormen.....	12
Gewenst en ongewenst gedrag	12
Rituelen.....	12
De pedagogisch medewerkers	13
Deskundigheidsbevordering	13
Stagiaires, beroepskrachten-in-opleiding	13
Tot slot	14

Algemene informatie

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen zich kunnen ontplooiën in een warme, veilige en stimulerende omgeving. Wij gaan uit van de behoefte van het kind, ingepast in de groep. Daarbij kijken wij vooral naar de mogelijkheden van het kind. Dit betekent dat wij op een positieve en uitnodigende manier met kinderen omgaan.

Wij bewaken de kwaliteit van onze opvang en proberen voortdurend deze kwaliteit te verbeteren. Dit doen wij door te werken volgens interne en externe kwaliteitseisen. Wij staan open voor op- en aanmerkingen van ouders. Wij kijken kritisch naar ons zelf en spreken elkaar aan op ons handelen. Onze deskundigheid vergroten wij door het bijwonen van professionaliseringsbijeenkomsten en door collegiale consultatie tijdens onze teambesprekingen.

Maar bovenal vergroten wij onze deskundigheid door te blijven kijken naar ieder kind dat aan onze zorg is toevertrouwd.

Onze accommodatie, de groepsruimten en de stamgroepen

In de groepsruimten hebben wij diverse hoeken gecreëerd waarin verschillende activiteiten worden aangeboden zoals een poppenhoek, een huiselijk hoekje, een autohoek en een bouwhoek. Naast de hoeken hebben we een centrale grote tafel met daaraan grote banken waar de kinderen rustig aan kunnen puzzelen, tekenen en spelletjes kunnen doen.

Stamgroep

Peutergroep Vuurvlinder heeft een stamgroep:

- maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar begeleidt door 2 vaste pedagogisch medewerkers.

Onze openingstijden

Feestdagen zijn wij gesloten; zo ook eens in de vijf jaar op bevrijdingsdag. De vakanties komen overeen met de schoolvakanties van het basisonderwijs, conform de richtlijnen van de betreffende gemeente. Met uitzondering van goede vrijdag en de dag na Hemelvaart, dan zijn wij gewoon geopend

Binnen onze peutergroep hebben wij de volgende indeling in groepen van maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar.

- Dinsdagochtend 8.30 – 11.30 uur.
- Donderdagochtend 8.30 – 11.30 uur.

Wij vragen de ouders hun kind tussen 8.30 en 8.45 uur te brengen. Aangezien het 'dagprogramma' om 9.00 uur start, is het fijn als iedereen dan aanwezig is.

Vanaf 11.30 uur is er gelegenheid om de kinderen te komen halen. Omdat onze peutergroep bij de school is gehuisvest, vragen wij de ouders er rekening mee te houden dat er op het moment van ophalen nog les wordt gegeven op de basisschool.

Bij de ouders wordt er op gewezen dat het belangrijk is hun kind op tijd te brengen en niet eerder op te halen. Dit omdat wij het belangrijk vinden het ontwikkelingsgerichte aanbod goed vorm te geven voor alle kinderen.

Als het kind door iemand anders dan door de ouder(s) wordt opgehaald, dan dienen ouders dit aan ons door te geven, anders geven wij het kind niet mee.

Het afnemen van een extra dagdeel

Wanneer ouders incidenteel een extra dagdeel willen afnemen, dan leggen zij dat voor aan een pedagogisch medewerker en/of Clustermanager van de locatie. Deze bepaalt of het kan. Behalve dat zij hierbij rekening houdt met het aantal kinderen en pedagogisch medewerkers op de groep, bekijkt zij ook of het goed is voor het welzijn van het kind/de groep.

Een toegekende extra- of ruildagdeel, wordt altijd in de iPad vastgelegd.

Wanneer ouders structureel een extra dagdeel willen afnemen, dan leggen zij dat voor aan de afdeling planning. Deze bepaalt of dit voor deze peutergroep tot de mogelijkheden behoort.

Beroepskracht-kind ratio (BKR)

De BKR is het aantal pedagogisch medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep. Deze verhouding is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen. Voor het bepalen van de juiste BKR volgen wij de landelijke richtlijnen (www.1ratio.nl).

- Op peutergroep Vuurvlinder voldoen wij tijdens opvanguren van 8.30 uur tot 11.30 uur aan de BKR. Wij werken met twee beroepskrachten op de groep.

Onze ochtendindeling

8.30 – 8.45 uur:	binnenkomst
8.45 uur:	in de kring
9.15 uur:	activiteit
9.45 uur :	toilet/ verschonen
10.00 uur:	fruit en drinken
10.30 uur	activiteit
11.00 uur:	buiten spelen of vrij spel
11.15 uur:	toilet/ verschonen
11.25 uur:	in de kring
11.30 uur:	ophalen

Eten en drinken

Samen eten is belangrijk. Samen eten is gezellig. Dergelijke momenten geven structuur aan de dag. Samen eten en drinken versterkt het onderlinge contact.

Rond tien uur gaan we aan tafel. Handen worden schoongemaakt en drinken wordt ingeschonken. Na het liedje " Smakelijk eten, " drinken de kinderen hun beker heel verdunde limonade. Na het drinken eten we fruit. Het fruit gaat rond en ieder kind kiest een stukje fruit dat hij lekker vindt. Na het fruit eten lezen we een boek. We sluiten we af met zingen. Favoriet zijn liedjes met bewegingen.

KMN Kind & Co stelt zich tot doel om een positieve bijdrage te leveren aan een gezonde ontwikkeling én leefstijl van kinderen. Dit komt onder andere tot uiting in ons voedingsbeleid. Meer informatie vindt u op onze website en ons ouderportaal "Mijn KMN Kind & Co".

In ons voedingsbeleid zijn ook richtlijnen voor traktaties opgenomen. Deze richtlijnen worden in overleg met de oudercommissie besproken en verder aangevuld. Vervolgens worden alle ouders over de richtlijnen geïnformeerd via de Nieuwsflits.

Verschonen, zindelijkheid en persoonlijke hygiëne

Na de kring volgt er een toilet ronde. Ook voor de tweede kring wordt gevraagd of kinderen moeten plassen. Tijdens plasrondes worden kinderen met een luier verschoond. Kinderen met een luier zien zo alvast hoe dat gaat op en wc. Een poepluier wordt natuurlijk direct verschoond. De PM-ers verschonen kinderen met handschoenen. Na de verschoning wordt het verschoonkussen direct hygiënisch gereinigd.

Nog niet alle kinderen zijn zindelijk als ze bij ons komen. Wij spreken van zindelijkheid wanneer het kind zelf aangeeft dat hij of zij naar de wc moet. Als een kind eraan toe is om zindelijk te worden, zorgen wij ervoor dat het kindje op de wc leert gaan. Wij doen dit altijd in nauwe samenwerking met de ouders. Het is voor het kind soms spannend, daarom bieden wij dit op een speelse, niet dwingende manier aan.

Wij leren de kinderen persoonlijke hygiëne aan. Handen wassen met zeep na wc gang en voor het aan tafel gaan. Wij geven hierin natuurlijk het juiste voorbeeld.

Oudercontacten: kennismaking, wennen, overdracht en ouderavonden

Als een kind voor het eerst bij ons komt, nemen wij de tijd voor een kennismakingsgesprek met de ouders, zodat wij zoveel mogelijk informatie over het kind krijgen. Tijdens de kennismaking wordt aan ouders verteld hoe wij op de peutergroep omgaan met kinderen en hoe wij informatie uitwisselen, waardoor een goede onderlinge afstemming ten behoeve van het kind mogelijk is. Vaak hebben de ouders dan al een rondleiding gehad zodat zij zich al een voorstelling hebben kunnen maken van de

peutergroep en hoe er gewerkt wordt. Tijdens het kennismakingsgesprek mag het kind alvast even in de groep spelen.

Het kennismakingsgesprek met ouders wordt zoveel mogelijk door de mentor gevoerd.

Tijdens het kennismakingsgesprek kunnen er wenaafspraken met de ouder gemaakt worden. Deze kunnen per kind verschillend zijn maar zijn niet altijd nodig. Verdeeld over maximaal twee dagen komt het kind een olopend aantal uur op de groep waarin het geplaatst is (bijvoorbeeld op dag een 1,5 uur en op dag twee 3 uur).

Om het wennen iets gemakkelijker te laten verlopen, neemt het kind soms iets van huis mee, zoals een knuffel, doekje en/of speen. Wanneer het kind de meegebrachte knuffel, doekje of speen niet nodig heeft wordt het op de kast gelegd.

Wanneer ouders hun kind komen brengen, vragen wij hen om bij het weggaan duidelijk afscheid te nemen. Het kind weet dan waar het aan toe is. Soms is het kind verdrietig, waar wij dan direct op inspelen door het te troosten of af te leiden. Vaak is het verdriet ook snel over, als het kind gewoon even verdrietig mag zijn.

Wij vinden een goede overdracht essentieel en nemen hiervoor de tijd. Zo vragen wij de ouders bij binnenkomst hoe het met hun kind is.

Wanneer de ouders hun kind komen halen is er tijd voor een kort gesprekje over de peuterochtend. Hierin wordt verteld wat we de ochtend gedaan hebben en hoe het met het kind ging.

Mentorschap

Ieder kind heeft een vaste pedagogisch medewerker als mentor. Bij de kennismaking worden ouders (en kind) geïnformeerd over wat mentorschap inhoudt en wie de mentor van het kind wordt.

Vanaf de start van de opvang ontfermt de mentor zich over het kind en is zij/hij het vaste aanspreekpunt voor ouders, kind en collega's. De mentor zorgt dat het kind kennis maakt met de andere pedagogisch medewerker(s) en de kinderen in de groep. Op deze manier leert het kind geleidelijk om te gaan met het dagritme op de groep, de groepsnormen en leren het kind en mentor elkaar kennen.

De mentor volgt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en verkrijgt deze informatie ook van de andere betrokken pedagogisch medewerkers. Hiertoe heeft de mentor overleg met het team van pedagogisch medewerkers en de leidinggevende(n), waarin het welbevinden van individuele kinderen, hun gedrag en ontwikkeling en de groepsinteracties centraal staan. Op deze manier stemt het team met elkaar af hoe het kind het beste begeleid kan worden in zijn ontwikkeling en er zo goed mogelijk kan worden ingespeeld op de behoeften van het kind. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere (externe) professionals (met toestemming van ouders).

Als een kind overgaat naar een andere groep of locatie, of van peutergroep naar BSO, krijgt het kind een andere mentor en vindt er een overdracht plaats. Deze overdracht vindt ook plaats wanneer een kind van de peutergroep naar de basisschool toe gaat.

Mijn KMN Kind & Co

Als ouder bent u via Mijn KMN Kind & Co 'live' betrokken bij de belevenissen van uw kind op de peutergroep. Mijn KMN Kind & Co is een online afgesloten omgeving, waar o.a. nieuwsbrieven, facturen en jaargaven terug te vinden zijn. Maar er is meer. Pedagogisch medewerkers houden via Mijn KMN Kind & Co de registraties activiteiten bij. Daarnaast worden er regelmatig foto's geplaatst van uw kind. Van deze foto's kunt u op ieder gewenst moment een fotoboekje uitprinten als herinnering voor later.

Met Mijn KMN Kind & Co vindt u alles op één plek, dat is wel zo overzichtelijk!

Ouderavonden

De oudercommissie organiseert ieder jaar een ouderavond voor alle ouders.

Het onderwerp van de avond wordt in overleg met de leidsters bepaald. Ouders worden hiervoor uitgenodigd via een nieuwsbrief. Ook wordt de uitnodiging op een opvallende plek op de groep opgehangen. Onderwerpen van de afgelopen jaren zijn: Omgaan met rouw, kinder- EHBO, en Floor Play

De oudercommissie

Wij horen graag de mening en visie van ouders. Dat is voor ons een vanzelfsprekende zaak. Alle ouders mogen altijd hun mening geven. Daarom zijn we nog op zoek naar leden voor de oudercommissie. Deze heeft minimaal drie keer per jaar overleg met de Clustermanager. De oudercommissie heeft een adviserende functie ten aanzien van onderwerpen als voedingsaangelegenheden, het pedagogisch werkplan en veiligheid en gezondheid. De taken en verantwoordelijkheden van de oudercommissie staan beschreven in het Reglement OC Kindercentrum KMN Kind & Co, dat u kunt vinden op onze website.

Naast de oudercommissie van de peutergroep Vuurvlinder is er nog een overkoepelende centrale oudercommissie (COC). Deze vertegenwoordigt alle oudercommissies binnen KMN Kind & Co, die de COC hebben gemandateerd. Deze centrale oudercommissie adviseert over beleidsmatige onderwerpen (gevraagd en ongevraagd) en over voor ouders belangrijke onderwerpen (coc@kmnkindenco.nl).

Observeren en volgen

Kijken naar kinderen en de groep geeft iedere dag stof tot praten met collega's en ouders. Om het praten en kijken naar gerichter te doen maken wij gebruik van de observatiemethode OVP. Vanaf het tweede levensjaar wordt de observatiemethode Ontluikend Volgstelsel Peuters (OVP) gebruikt. Deze is gericht op de diverse ontwikkelingsgebieden. Het kind wordt geobserveerd wanneer het 3 maanden op de peutergroep is, rond de derde verjaardag en twee maanden voordat het kind naar de basisschool gaat.

Deze jaarlijkse observatie richt zich zowel op de individuele kinderen, als op de groep. Met behulp van observatielijsten beschrijft de pedagogisch medewerker het kind in zijn omgeving, het kind in relatie tot de volwassene en het kind in relatie tot andere kinderen. Zo kan het welzijn en de ontwikkeling van het individuele kind en de kinderen in de groep goed worden gevolgd.

Wanneer het kind 4 jaar wordt de peuter als het ware overgedragen naar de basisschool en wordt het verslag met toestemming van de ouders mondeling toegelicht.

Op de peutergroep worden de kinderen minimaal 2 keer geobserveerd. Deze observaties worden altijd met ouders besproken.

Naar aanleiding van de observatie nodigen wij de ouders uit voor een 10 minuten gesprek. Aan de hand van de OVP hebben we een gesprek over het kind waarin we vertellen wat wij zien, hoe een kind bij ons is en ook vragen hoe het kind thuis is.

Indien er naar aanleiding van het jaarlijkse 10-minutengesprek bijzonderheden zijn of afspraken met ouders worden gemaakt, wordt dit genoteerd en toegevoegd aan het kinddossier.

De uitkomsten van de kind observaties worden onder leiding van de senior pedagogisch medewerker besproken in de Kind besprekingen. Deze Kind besprekingen vinden gemiddeld 1 maal per 6 weken plaats.

Overdracht naar basisschool en buitenschoolse opvang

Op de peutergroep wordt de ontwikkellijn van het kind structureel gevolgd en gestimuleerd. Om de doorgaande ontwikkellijn van het kind te waarborgen, vindt bij de overgang naar de basisschool en de buitenschoolse opvang, met toestemming van ouders, een overdracht plaats. Hiervoor wordt aan de hand van de laatste observatie(s) een overdrachtsformulier ingevuld. Vervolgens worden ouders op de locatie uitgenodigd voor een laatste gesprek over de ontwikkeling van het kind en de wijze van overdracht. In de regel vindt de overdracht plaats door het overdrachtsformulier op te sturen naar school en buitenschoolse opvang / aan de ouders mee te geven voor het kennismakingsgesprek met school en buitenschoolse opvang. Dit wordt ook wel een 'koude' overdracht genoemd. Indien nodig (in geval van VE of zorg) wordt er een 'warme' overdracht gedaan via een telefonisch of persoonlijk gesprek. De overdracht wordt bij voorkeur verzorgd door de mentor van het kind.

Zorgkinderen

Wanneer wij ons zorgen maken over een kind, zal de mentor (en/of leidinggevende) dit zo snel mogelijk met de ouders bespreken en overleggen hoe hier (met elkaar) mee om te gaan. Als de zorg blijft voortbestaan of als pedagogisch medewerkers behoefte hebben aan pedagogische ondersteuning, kan een intern deskundige ingeschakeld worden. In overleg met de intern deskundige wordt de zorgvraag geconcretiseerd en de aanpak besproken met het team en de ouders. In geval er behoefte is aan een extra observatie van een kind, wordt hiervoor altijd eerst toestemming aan ouders gevraagd. Daarnaast kan de senior pedagogisch medewerker/Clustermanager een van de medewerkers kwaliteit (pedagoog) raadplegen om gezamenlijk te overleggen wat mogelijke vervolgstappen zijn. Ook kunnen de medewerkers kwaliteit het team ondersteunen bij het concretiseren van de zorgvraag en bij het doorverwijzen naar de juiste externe instanties. Deze stappen, inclusief de communicatie met ouders hierover en de evaluatiemomenten, zijn vastgelegd in de procedure 'Signaleren in de opvang'.

Soms vraagt een kind meer specialistische begeleiding dan wij als organisatie kunnen bieden. In dat geval wordt er in overleg met ouders contact gelegd met (of verwijzen we ouders door naar) keten- en/of zorgpartners zoals het consultatiebureau, de huisarts of het buurt-/zorgteam.

In geval van ernstige zorg over een kind, die niet door ouders erkend of herkend wordt, kunnen er na intern overleg, vervolgstappen worden gezet. Dit wordt teruggekoppeld aan de ouders. De zorg kan ook gemeld worden in de Verwijs Index Risicjongeren (VIR).

Indien nodig, maakt KMN Kind & Co gebruik van de landelijke Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling Pedagogische ondersteuning van medewerkers

Onze externe samenwerkingspartners

Wij proberen samen met school invulling te geven aan thema's, feesten en rituelen. Voor de zomervakantie sluiten we het jaar af met een zomerfeest.

Pedagogische doelen

Binnen KMN Kind & Co werken wij vanuit de vier pedagogische basisdoelen zoals deze zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In een veilige en gezonde omgeving bieden wij kinderen:

- Sociaal emotionele veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Hierbij houden we rekening met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden.

Het bieden van sociaal emotionele veiligheid

Het jonge kind ontdekt de wereld door te onderzoeken. Dit zal het alleen doen in een veilige wereld. Daarom hechten wij veel belang aan het scheppen van zowel een fysieke, als een sociaal emotioneel veilige omgeving voor het kind. Hoe doen we dit?

- We gaan op een sensitieve en responsieve manier met kinderen om
- Tonen respect voor hun autonomie
- Stellen grenzen aan en bieden structuur voor het gedrag van kinderen

Hierbij sluiten wij aan bij waar het kind gezien zijn ontwikkeling aan toe is, begeleiden het hierbij en prikkelen het kind door het in nieuwe situaties te brengen.

De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij het kind door hun taal en lichaamshouding aan te passen. Ze gaan door hun knieën als ze bij een spelsituatie meekijken, ze verwoorden hun gedrag en benoemen ervaringen en emoties. De aangeboden taal biedt mogelijkheden om emoties te begrijpen en zelfs te sturen, zodat het kind leert er grip op te krijgen.

Vaste gezichten op de groep

Om te bereiken dat een kind zich bij ons emotioneel veilig voelt, is het belangrijk dat vertrouwde personen het kind in een vertrouwde omgeving verzorgen. Deze groep wordt begeleid door vast team van pedagogisch medewerkers (vaste gezichten).

Wij werken voor zover mogelijk met vaste invalkrachten.

De rol van de pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen van hun groep. Zij spreken de kinderen aan vanuit een positieve houding en houden hierbij rekening met de ontwikkelingsfase van het kind.

Onze pedagogisch medewerkers:

- staan open voor de kinderen en gaan op de juiste manier in op hun behoeften, signalen en ontwikkeling
- tonen persoonlijke betrokkenheid en uiten gericht positieve gevoelens naar de kinderen
- geven kinderen de ruimte om zich te ontwikkelen in een veilige context
- hebben respect voor het individuele kind en zijn sociale en culturele achtergrond
- begeleiden, stimuleren, motiveren de kinderen
- corrigeren ongewenst gedrag en leggen uit waarom zij het gedrag (niet het kind) afkeuren
- zijn in staat tot een open communicatie met ouders en collega's.

De pedagogisch medewerkers verkrijgen tijdens het kennismakingsgesprek die informatie van ouders die nodig is om aan te kunnen sluiten bij de behoeften van het kind. Specifieke informatie, afspraken over eetgewoonten en andere bijzonderheden in de omgang met het kind, worden vastgelegd en gedeeld met collega's. Op deze manier kunnen we zo goed mogelijk rekening houden met de eigenheid van ieder kind.

Het vier ogenprincipe

KMN Kind & Co geeft vorm aan het vier ogenprincipe door:

- Een open en professioneel werkklimaat (zie: *De rol van de pedagogisch medewerkers*)
- Inrichting van de ruimten en bouwkundige voorzieningen (zie: *Onze accommodatie en groepsruimten*)

Indien nodig worden er aanvullende locatie specifieke afspraken met de oudercommissie gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in ons Veiligheids- en Gezondheidsbeleid en worden jaarlijks met de oudercommissie geëvalueerd.

Vast dagritme

Structuur zorgt voor een gevoel van emotionele veiligheid. Daarom zorgen wij voor een vast dagritme. Dit is op alle dagen in grote lijnen hetzelfde. Zo wennen de kinderen aan de vaste gewoontes en gebeurtenissen van de dag. Ze leren op deze manier te anticiperen op wat er gaat gebeuren en het biedt hen structuur (en dus veiligheid).

De groepsruimte

Wij zorgen ervoor dat alles goed beveiligd is, bescherm strips voor de scharnieren van de deur, beveiliging in de kasten.

Wij zorgen voor veilige groepsruimtes, maar sluiten sommige risico's bewust niet uit. Wij vinden het namelijk belangrijk om jonge kinderen kennis te laten maken met voor hen spannende en uitdagende situaties, zoals klimmen. Dit stimuleert hun gevoel van zelfredzaamheid en zelfvertrouwen en is goed voor hun ontwikkeling. Om zicht te houden op kleine risico's en tijdig te anticiperen op eventuele onveilige situaties, registreren en evalueren wij de (kleine) ongevallen. Daarnaast voeren wij periodiek een risico-inventarisatie uit, zodat wij alert blijven op een veilige en gezonde omgeving. Hoe we dit doen staat beschreven in ons Veiligheids- & Gezondheidsbeleid.

Ook houden wij minimaal 1x per jaar een ontruimingsoefening, met als doel dat wij precies weten wat te doen wanneer er een calamiteit plaatsvindt.

De buitenspeelruimte

Direct aan onze ruimte grenst de buitenruimte die bereikbaar is doormiddel van een deur. De buitenruimte ligt beschut door het gebouw en door struiken langs het hek. Om de ruimte staat een hekwerk van ruim 2 meter hoog. De ruimte heeft een zandbak, een klimrek met glijbaan en tegels zodat er gefietst kan worden op de tractors, loopfietsen, loopkarren, driewielers enz. In de zandbak wordt gegraven maar er ontstaat ook vaak spel als de kinderen samen zijn. Wanneer het goed weer is om buiten te spelen gaan we naar buiten met alle kinderen zodat ze allemaal buiten spelen en we ook ieder kind zien. Verder hebben we nog wat boomstammen liggen waar de kinderen over kunnen lopen en zijn er banken om even lekker te zitten. Bij zonnig weer worden alle kinderen ter bescherming tegen UV straling ingesmeerd met zonnebrand factor 30.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Als wij spreken over persoonlijke competenties, bedoelen wij dat het kind zich ontwikkelt tot een persoon, die in staat is om steeds zelfstandiger te functioneren, allerlei soorten problemen op te lossen en dat zich goed kan aanpassen aan veranderende omstandigheden. Dit bereikt het door persoonlijkheidskenmerken als zelfvertrouwen, veerkracht, flexibiliteit, zelfstandigheid, creativiteit en weerbaarheid op te bouwen. Hiertoe dagen wij kinderen spelenderwijs uit om hun motorische en cognitieve vaardigheden, hun taalvaardigheden en creatieve vaardigheden verder te ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen hierbij door aan te sluiten bij hun ontwikkelingsniveau en rekening te houden met de eigenheid van ieder kind. Door een breed en gevarieerd aanbod van speelgoed, spel en activiteiten, dragen wij er zorg voor dat alle ontwikkelingsgebieden worden gestimuleerd.

Spel & Speelgoed

Spelen is bij uitstek een manier om de wereld en jezelf te ontdekken. Het is een veel omvattend middel om verschillende aspecten van de persoonlijkheidskenmerken te stimuleren en te ontwikkelen. Denk aan het ontdekken van verschillend aanvoelende materialen, leren hoe speelgoed gebruikt moet worden, hoe je kunt delen, hoe je rekening met elkaar kunt houden, leren op elkaar te wachten. Kortom, spelen stelt het kind in staat te leren hoe materialen en speelgoed, de mensen en de wereld in elkaar steken. Maar niet te vergeten betekent spelen ook plezier maken, samen of alleen!

Wij zorgen ervoor dat er afwisselend speelgoed op de groepen is, dat alle ontwikkelingsgebieden stimuleert. Wij hebben zoveel mogelijk open kasten en laten het kind zelf bepalen waarmee het wil spelen. Natuurlijk stimuleren wij een kind dat altijd hetzelfde kiest, om ook eens iets anders te gaan doen, maar wij dwingen niet.

Speelgoed dat alleen onder begeleiding gebruikt wordt, zoals prikpenen, bepaalde spellen voor 3+ kinderen, prikpenen, scharen etc., hebben wij opgeborgen in een afgesloten kast. Wij zorgen voor uitdagend speelgoed. Het moet aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind en op zijn behoefte om te onderzoeken en ontdekken. Spelen is leuk en daarom moet het niet te moeilijk zijn, maar ook niet te makkelijk. We maken geen onderscheid tussen jongens- of meisjesspeelgoed. Zo kunnen de meisjes voetballen en kunnen de jongens spelen met poppen.

De kinderen krijgen bij ons de gelegenheid om zowel individueel als in groepsverband te spelen. Naarmate het kind ouder wordt, bieden wij steeds meer groepsactiviteiten aan.

Omdat er genoeg speelmateriaal aanwezig is, adviseren wij om geen speelgoed en dergelijke mee te geven. Spullen kunnen stukgaan of kwijtraken. KMN Kind & Co is niet aansprakelijk voor het zoekraken of kapot gaan van eigendommen van kinderen of ouders op de locatie.

Activiteiten, vrij spelen en de kring

Wanneer de kinderen binnenkomen staat er speelgoed klaar. Op de grote tafel liggen puzzels, klei en ook vaak hamertje tik. Ook in de speelhoeken zoals de huishoek, bouwhoek en de autohoek staat het speelgoed klaar. De kinderen kiezen een plaats uit om te spelen.

Om 8.45 uur: ruimen we de tafel op en zetten we met de kinderen de stoeltjes in de kring. In de eerste kring noteren we of alle kinderen er zijn. We bespreken de dag, We praten over het thema van de periode of laten iets zien wat met het thema heeft te maken. Ook is er ruimte voor de kinderen om te vertellen wat ze meegemaakt hebben of om iets te laten zien. Elke dag wordt er een kind gevraagd hulpkind te zijn. Het hulpkind mag op de dagritme kaarten aanwijzen wat we die dag gaan doen en aan het eind van de kring mag het hulpkind de kring wegtoveren met de spreuk: Tip. tap, top, ruim je stoel nu maar op!

De kinderen ruimen zelf de stoelen op.

Om 9.15 uur: Aan de slag. Een knutsel activiteit. Vaak wordt er iets gemaakt naar aanleiding van het thema waarin we werken. We werken met verschillende materialen. We bieden o.a. waterverf, plakkaatverf, krijt, plaksel, stickertjes aan. We proberen korte, aantrekkelijke werkjes te maken waarin het ontdekken van materialen belangrijker is dan het resultaat.

Om 9.45 uur: Toiletbezoek. De kinderen die al zindelijk zijn wordt gevraagd of zij naar de toilet moeten. De kinderen worden gestimuleerd om zelfstandig te worden. Na het plassen altijd handen wassen. Hygiënisch maar ook heel leuk bij de wastafel op peuterhoogte. In onze groepsruimte doen we de schoenen uit en de gym schoenen aan.

Om 10.00 uur: Aan tafel. De kinderen krijgen een doekje om de handen te poetsen. We schenken sterk verdunde limonade in en zingen het liedje "smakelijk eten, smakelijk drinken." Daarna drinken de kinderen hun drinken op.

Ondertussen schillen de PM'ers het fruit. Leggen dit op twee bordjes. Deze bordjes worden door de kinderen doorgeschoven. Kinderen kiezen om de beurt stukje fruit. Kijken- Kiezen –Pakken!

10.15 uur: Na het fruit lezen we een boek, doen we een activiteit en zingen we liedjes. We werken volgens verschillende thema's en binnen deze thema's doen we ook verschillende activiteiten. Zoals knutselen, voelspelletjes, spelenderwijs kleuren leren, woorden aanleren, aanwijzen van hetgeen wat je ziet ,spelenderwijs tellen etc. Vaak neemt Puk ook deel aan de activiteiten.

Om 11.00 uur: Toiletbezoek De kinderen spelen buiten als het mogelijk is. Met warm weer smeren we de kinderen in met zonnebrand factor 30. Als het kouder is doen we de kinderen hun jassen aan en evt. ook mutsen en handschoenen. We openen de schuur en pakken de fietsen, zandbakspullen ed. De kinderen spelen vrij rond. Wanneer het weer het niet toelaat of ons programma iets uitgelopen is spelen de kinderen vrij binnen.

Om 11.15 uur: Verschoonronde. Aansluitend de tweede kring. In de tweede kring deelt het hulpkind een biscuitje uit. We zeggen met elkaar een versje." Tingelingeling, wie is daar?." Het biscuitje wordt

opgegeten We behandelen het thema nogmaals en daarna mag het hulpkind uit de liedjes bak en een onderwerp kiezen waarover we een liedje gaan zingen. Kiest het kind een poes. Dan zingen we bv. "Poesje mauw". Kiest het kind de bus dan zingen we "De wielen van de bus" In de liedjes bak zitten een tiental onderwerpen.

Om 11.30 uur: Het hulpkind tovert de kring weg met de spreuk: "Tip, tap, top, ruim je stoeltje nu maar op!" waarna de stoelen worden opgeruimd. Alle kinderen worden opgehaald. Elke twee maanden hebben wij een thema van waaruit op elke groep activiteiten aangeboden worden. Vaak is dat thema gekoppeld aan het seizoen waarin wij op dat moment zitten. Of aan wat er leeft in de groep.

Puk & Ko

De taalontwikkeling verdient extra aandacht. Een goede taalontwikkeling houdt direct verband met de intellectuele ontwikkeling van het kind. Bovendien is de taalontwikkeling belangrijk voor het tot uitdrukking brengen van onze emoties en is taal ons belangrijkste communicatiemiddel.

Daarom maken wij gebruik van de methode Puk & Ko, zodat de taal in al haar aspecten aan de orde komt. Met behulp van Puk & Ko stimuleren wij niet alleen de taalontwikkeling van het kind, maar ook de sociaal communicatieve vaardigheden, waardoor het kind de overgang naar de basisschool gemakkelijker zal kunnen maken.

De pop Puk fungeert ook als intermediair en contactpersoon tussen het kind en ons/de volwassene.

Onze Puk zit 's morgens al klaar op onze thema tafel. Hij heeft er echt zin in! In onze thema's speelt Puk een rol. Het thema over de boerderij heeft hij een overal aan. Het thema winkel moest Puk ook winkelen voor nieuwe kleren en kleding passen.

Zelfstandigheid bevorderen

Op verschillende gebieden proberen we de kinderen te leren kiezen. Waar wil je mee spelen? Wel stukje fruit wil je? Bij het toiletbezoek stimuleren we de kinderen zelfstandig te worden en hun handen te wassen. De gehele dag door motiveren en stimuleren wij de kinderen om dingen zelf te doen. Ze mogen helpen de tafel te dekken, zelf proberen om de jas aan of uit te doen etc.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

De mens is een sociaal wezen.

In de praktijk betekent dit dat een kind al vanaf de geboorte samen met anderen dingen doet, immers zonder de ander (lees: ouder/verzorger) zou het kind niet (kunnen) overleven.

Bij het ontwikkelen van sociale competenties gaat het om samen zijn en samen dingen doen. Door de kinderen te begeleiden in hun interacties brengen wij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij, waardoor zij steeds zelfstandiger relaties met anderen leren opbouwen en onderhouden.

Ook leren kinderen veel van wat zij (om zich heen) zien, zowel van andere kinderen als van ons. Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldfunctie en ons sleutelwoord hierbij is 'wederzijds respect'.

Voorop staat bij ons dat het kind zich kan ontplooiën. Wij stimuleren dan ook dat het initiatieven neemt waardoor het zelfvertrouwen kan groeien. Wij zorgen er hierbij voor dat het kind zichzelf en/of een ander geen schade berokkent.

De peuter zal steeds meer leren rekening te houden met de ander. Dat betekent dat hij zich meer zal kunnen inleven in de ander. Anderen hebben ook gevoelens. Dus leren wij het kind om te wachten op elkaar, om geen speelgoed af te pakken, om te delen en samen te spelen. Soms leren wij het kind om juist wat meer voor zichzelf op te komen.

Wij stimuleren kinderen in het zelf oplossen van conflicten. Lukt dat niet of moeilijk, dan ondersteunen wij hen. De rol van de pedagogisch medewerkers verandert mee met de ontwikkeling van het kind, van zorgen voor naar steeds meer begeleiden van de kinderen.

Overdracht van waarden en normen

Op de peutergroep maken kinderen deel uit van een groep. Deze is vaak breder en meer divers dan een doorsnee gezin. Dit betekent dat het kind al vroeg kennis maakt met de verscheidene aspecten van de verschillende culturen in de Nederlandse samenleving.

Wij stimuleren de kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving.

Wij vinden het belangrijk om op respectvolle wijze met elkaar om te gaan en dragen er zorg voor dat de kinderen elkaar (leren) respecteren. Wij zijn hun voorbeeld hierin. Dit uit zich onder andere in hoe wij dagelijks met elkaar en met de kinderen omgaan. We zijn vriendelijk, luisteren naar elkaar en werken samen. In de omgang met elkaar zijn we beleefd en noemen elkaar bij de naam. Wij leren het kind om op zijn beurt te wachten, andere kinderen niet te onderbreken, groepsregels na te leven. Maar ook in wat we doen zijn wij hun voorbeeld. We laten zien hoe je respectvol met materiaal en speelgoed omgaat, hoe je gebruik maakt van het meubilair in de groep etc. Kortom, wij leren het kind regels, zodat het nu kan functioneren in een groep en later actief kan deelnemen in de maatschappij.

Wij houden rekening met de eigenheid van ieder kind en met de eigenheid van de cultuur waarin het kind opgroeit. Dat betekent dat wij het kind benaderen als individu, maar ook vragen rekening te houden met de afspraken en regels binnen de peutergroep.

Afspraken, regels en omgangsvormen

In elke groep zijn afspraken nodig om met elkaar samen te leven. Daarom hebben wij afspraken, regels en omgangsvormen opgesteld, zodat de kinderen op een positieve en respectvolle manier met elkaar om (leren) gaan.

Dit doen we door uiteindelijk zelf te laten zien hoe het moet, je spreekt elkaar aan op een rustige toon, we pakken geen dingen van elkaar af, je vraagt iets als je wat wil, we leren samen oplossingen te zoeken, luisteren naar elkaar, we stellen echte vragen aan elkaar. Kijken elkaar aan en zeggen ook sorry als dit nodig is.

De algemene voorwaarden van KMN Kind & Co, die natuurlijk ook voor onze peutergroep gelden, staan beschreven in het boekje 'Welkom bij KMN Kind & Co'.

Gewenst en ongewenst gedrag

Wij gaan ervan uit dat gedrag, over het algemeen, aangeleerd is en dat het dus ook weer afgeleerd kan worden. Wij proberen gewenst gedrag te bereiken door het te stimuleren, door daaraan aandacht te schenken en/of te prijzen. Ongewenst gedrag wordt benoemd en wij proberen dit te voorkomen of om te buigen door grenzen te stellen, te corrigeren of te negeren.

Het belonen en stimuleren van gewenst gedrag, heeft meer effect dan het corrigeren van ongewenst gedrag en is daarom een belangrijk uitgangspunt in ons pedagogisch handelen.

Soms ontkomen wij er echter niet aan om in te grijpen. Wij wijzen dan het kind niet af, maar wel zijn (ongewenste) gedrag. Wij corrigeren het kind door het uit de situatie te halen of door het even apart te nemen. Na enkele ogenblikken benaderen wij het kind weer, leggen hem de reden van de correctie uit en vragen hem of hij weer verder (mee) wil spelen.

Rituelen

Er zijn veel gelegenheden in een jaar om bij stil te staan, zoals verjaardagen, afscheid, Sinterklaas, Carnaval, Kerst. Dit doen wij dan ook en het maakt een jaar overzichtelijk en feestelijk. Het vieren van verjaardagen en feesten versterkt het gevoel van bij elkaar horen. Als een peuter vier jaar wordt en afscheid neemt van de PG wordt dat uitgebreid gevierd en er wordt een gezamenlijk afscheidskado gemaakt door alle peuters.

De pedagogisch medewerkers

Wij hechten groot belang aan professioneel, deskundig opgeleid personeel. Onze pedagogisch medewerkers en invalkrachten zijn opgeleid volgens de kwaliteitseisen die in de CAO worden gesteld. Veel pedagogisch medewerkers hebben daarnaast nog aanvullende scholing gevolgd.

Deskundigheidsbevordering

Om goede zorg te waarborgen, worden de pedagogisch medewerkers regelmatig bijgeschoold. Deze bijscholing wordt verzorgd door zowel interne als externe deskundigen.

Verder zijn wij elkaars coach en zijn er regelmatig teambijeenkomsten over bepaalde thema's in het vakgebied. Ook wordt er 1x per jaar met iedere (pedagogisch) medewerker een functioneringsgesprek gehouden, een structureel evaluatiemoment om onze kwaliteit en de daarvoor gewenste deskundigheid van medewerkers te monitoren en vergroten.

Ons aanbod ten aanzien van deskundigheidsbevordering varieert en is afhankelijk van de behoeften. De afspraken daarover zijn vastgelegd in ons scholingsbeleid.

Jaarlijks wordt een scholingsplan gemaakt. In dit plan zijn in ieder geval opgenomen:

- scholing bedrijfshulpverlening en kinder-EHBO
- pedagogisch verdieping
- cursussen gericht op speciale doelgroepen, zoals kinderen met een VE-indicatie
- cursus voorbereidend rekenen
- doelen stellen bij kinderen

Stagiaires, beroepskrachten-in-opleiding

KMN Kind & Co is een erkend leerbedrijf. Wij vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan het opleiden van toekomstige beroepskrachten. Daarom werken er bij ons op diverse locaties beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires. Beroepskrachten-in-opleiding werken, afhankelijk van de competenties die zij al hebben behaald, gedurende hun studie in toenemende mate als pedagogisch medewerker binnen de formatie. Stagiaires staan boventallig op de groep en mogen onder bepaalde voorwaarden incidenteel binnen de formatie worden ingezet.

Daarbij geldt (vanaf 1 januari 2018) dat op een locatie maximaal 33% van de formatie die volgens de BKR nodig is, mag worden ingevuld met beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires.

Zowel beroepskrachten-in-opleiding als stagiaires worden in de praktijk begeleid door praktijkbegeleiders die hen coachen bij het werken aan hun competenties en hun leerproces evalueren en beoordelen. Op deze manier worden zij maximaal ondersteund om een goede pedagogisch medewerkers te worden.

Al onze pedagogisch medewerkers en stagiaires zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en ingeschreven in het beroepsregister Kinderopvang

Tot slot

Wij hopen dat u dit pedagogisch werkplan met plezier heeft gelezen en dat voor u duidelijk is hoe wij binnen onze peutergroep Vuurvlinder werken.

Mocht u toch nog vragen hebben, dan zullen onze pedagogisch medewerkers, de senior of de clustermanager hier graag antwoord op geven. Ook tips en adviezen horen wij graag.

Dit pedagogisch werkplan zal regelmatig worden besproken binnen de teams en minimaal eens in de twee jaar worden bijgesteld.

Met vriendelijke groeten,
Team PG Vuurvlinder